

Udskriftsdato: 15. december 2025

CIS nr 9753 af 27/09/2023 (Gældende)

Cirkulæreskrivelse vedrørende ordningen om underretning af den forurettede om den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse mv. samt om den dømtes medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview (Til kriminalforsorgsområderne)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin.,
Direktoratet for Kriminalforsorgen, j.nr. 23-61-0067

Cirkulæreskrivelse vedrørende ordningen om underretning af den forurettede om den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse mv. samt om den dømtes medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview

(Til kriminalforsorgsområderne)

1. Indledning

Retsplejelovens § 741 g fastsætter i stk. 1, 1. pkt., at i sager, hvor der er afsagt dom om ubetinget fængselsstraf for en grovere overtrædelse af straffeloven, hvor vold, psykisk vold, stalking, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, eller en sædelighedsforbrydelse, underrettes den forurettede efter anmodning om tidspunktet for den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse og om eventuel undvigelse, hvis den dømte har været varetægtsfængslet før dom og ikke har været løsladt mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse.

Ved en ændring af retsplejeloven med ikrafttræden den 1. juli 2013 blev underretningsordningen udvidet til også at omfatte underretning af den forurettede i tilfælde, hvor gerningsmanden optræder i medierne. Det fremgår således af retsplejelovens § 741 g, stk. 1, 2. pkt., at den forurettede desuden underrettes efter anmodning, hvis gerningsmanden under afsoning og på institutionens område med institutionens viden medvirker i optagelserne til et tv- eller radioprogram produceret til udsendelse her i landet, hvori den pågældende har en fremtrædende rolle, eller i et portrætinterview i et dansk dagblad. Det samme gælder ved medvirken i optagelserne af et sådant tv- eller radioprogram eller interview uden for institutionens område, i tilfælde hvor institutionen har meddelt tilladelse til udgang med viden herom.

Underretning kan afslås, hvis væsentlige hensyn til gerningsmanden taler for det.

Er den forurettede afdød ved døden, underrettes den forurettedes nære pårørende efter anmodning.

Ordningen om underretning om den dømtes første uledsagede udgang, løsladelse og evt. undvigelse trådte i kraft den 1. juli 2011 og finder anvendelse på overtrædelser, der er begået efter den 1. juli 2011.

Ordningen om underretning om den dømtes medvirken i optagelserne til tv- eller radioprogrammer eller i portrætinterview, der som nævnt trådte i kraft den 1. juli 2013, finder anvendelse på tv- og radioprogrammer, der optages efter den 1. juli 2013, og portrætinterview, der gives til danske dagblade efter den 1. juli 2013. Det afgørende er således ikke, hvornår det strafbare forhold er begået, men derimod, hvornår tv- eller radioprogrammet optages eller portrætinterviewet gives. Politidirektøren vil således kunne træffe afgørelse om, at der skal ske underretning om medieoptræden vedrørende indsatte, der afsoner efter den 1. juli 2013, uafhængigt af, hvornår dommen er afsagt.

2. Bekendtgørelse om underretning ved udgang og løsladelse mv. samt ved medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview

Justitsministeriet har i bekendtgørelse nr. 1134 af 13. oktober 2017, som ændret ved bekendtgørelse nr. 66 af 14. januar 2022, om underretning ved udgang og løsladelse mv. samt ved medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview fastsat nærmere regler om underretningsordningen, jf. retsplejelovens § 741 g, stk. 3. Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, at det er politidirektøren, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal ske underretning af den forurettede. Der skal dog efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2, først tages stilling til anmodningen efter straffesagens endelige afslutning ved retten.

Hvis den forurettede er afdød ved døden som følge af forbrydelsen, underrettes den forurettedes nære pårørende, hvis vedkommende har anmodet herom. Dette fremgår af bekendtgørelsens § 7.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 8, stk. 1, at underretning vedrørende dømte, som er idømt en ubetinget fængselsstraf eller dømt til forvaring, foretages af kriminalforsorgen, og at politidirektøren orienterer kriminalforsorgsområdet, hvor den dømte er placeret, hvis forurettede skal underrettes.

Underretningsordningen finder som nævnt anvendelse i sager, hvori der er afsagt dom om ubetinget fængsel for en grovere overtrædelse af straffeloven, hvor vold, trusler, psykisk vold, stalking eller anden personfarlig kriminalitet indgår, eller en seksualforbrydelse, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1. Underretning skal kun gives, hvis den dømte har været varetægtsfængslet før dom og ikke har været løsladt mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse, jf. bestemmelsens stk. 3.

Området for underretningsordningen er nærmere beskrevet i bekendtgørelsens §§ 5 og 6.

For så vidt angår underretning i forbindelse med udgang og løsladelse mv. er det i bekendtgørelsen § 5, stk. 1, nærmere bestemt, at hvis den forurettede har anmodet herom, underrettes forurettede om tidspunktet for den dømtes 1. uledsagede udgang og løsladelse, herunder evt. prøveløsladelse og benådning samt om evt. undvigelse.

Det samme gælder med hensyn til den dømtes straffafbrydelse eller anbringelse i medfør af straffuldbrydelseslovens § 78, der sker, inden den dømte har afviklet sin 1. uledsagede udgang. Dette fremgår af bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Det bemærkes, at direktoratet ved skrivelse af 8. oktober 2012 har meddelt kriminalforsorgens institutioner, at begrebet ”undvigelse” skal forstås således, at også udeblivelse fra uledsaget udgang og udeblivelse fra straffafbrydelse er omfattet.

For så vidt angår underretning i forbindelse med, at den dømte optræder i medier, fremgår det af bekendtgørelsens § 6, at hvis den forurettede har anmodet herom, underrettes den forurettede i tilfælde, hvor gerningsmanden under afsoning og på institutionens område med institutionens viden medvirker i optagelserne til et tv- eller radioprogram produceret til udsendelse her i landet, hvori den pågældende har en fremtrædende rolle, eller i et portrætinterview i et dansk dagblad. Det samme gælder ved medvirken i optagelserne af et sådant tv- eller radioprogram eller interview uden for institutionens område i tilfælde, hvor institutionen har meddelt tilladelse til udgang med viden herom.

Den forurettede underrettes i den forbindelse om, i hvilket medie programmet eller portrættet forventes bragt, og i det omfang det er den underrettende myndighed bekendt, så vidt muligt endvidere om det forventede sendetidspunkt for tv- eller radioprogrammet eller det forventede udgivelsestidspunkt for portrætinterviewet.

Det bemærkes, at efter reorganiseringen af kriminalforsorgen pr. 6. maj 2015 skal betegnelsen ”institution” i bekendtgørelsens § 1, stk. 1, forstås som ”kriminalforsorgsområde”. Dette gælder dog ikke i sammenhængen ”institutionens område” i § 1, stk. 1, 3. pkt., hvor der er tale om det geografiske område for et fængsel mv. Dette er indarbejdet i nedenstående afsnit.

3. Særligt om underretning om den dømtes optræden i medier

3.1. Udvidelse af ordningen med underretning af den forurettede til ikke blot at omfatte underretning om den dømtes første uledsagede udgang, løsladelse mv. men også underretning om gerningsmandens medvirken i tv- og radioprogrammer og interview i dagblade er som nævnt ovenfor sket ved en ændring af retsplejelovens § 741 g. Bemærkningerne til lovforslaget (L 166-2012-13) indeholder en nærmere gennemgang af bestemmelsens anvendelsesområde. Af bemærkningerne fremgår bl.a. følgende:

Formålet med udvidelsen af ordningen er at afhjælpe den belastning, som et offer kan opleve ved indirekte at skulle konfronteres med gerningsmanden gennem medierne.

Underretningsordningen indebærer ikke begrænsninger i den dømtes mulighed for at ytre sig, ligesom ordningen ikke i sig selv har betydning for, hvorvidt der konkret meddeles tilladelse til optagelser eller interview efter de gældende regler herom.

3.2. Det er ikke alle situationer, hvor et offer konfronteres med gerningsmanden gennem tv eller radio, der omfattes af ordningen. Der skal være tale om, at gerningsmanden er tildelt en fremtrædende rolle i programmet, dvs. at han eller hun deltager som hovedpersonen eller som en af flere hovedpersoner og har lejlighed til at ytre sig. Situationer, hvor gerningsmanden indtager en mere perifer rolle, eller hvor gerningsmanden optræder i tv- eller radioprogrammet ved en tilfældighed, vil således ikke være omfattet.

Ordningen omfatter alle typer af tv- og radioprogrammer. Det er således uden betydning, om det pågældende program produceres af eksempelvis en nyhedsredaktion eller en underholdningsredaktion. Det afgørende vil være, hvorvidt gerningsmanden skal have en fremtrædende rolle i programmet. Dette vil typisk kunne forekomme ved underholdningsprogrammer og såkaldte realityprogrammer. Som eksempler på programmer, der typisk vil være omfattet af den foreslåede ordning, kan nævnes programmer, der følger dagligdagen for en gruppe af afsonere i et fængsel eller som følger en gruppe af afsonere, der deltager i særlige projekter, herunder projekter af resocialiserende karakter så som oplæring i madlavning, korsang mv.

I modsætning hertil vil tv- eller radiointerview afgivet i forbindelse med nyhedsindslag eller lignende ofte være af så kort varighed, at en vurdering af den pågældendes rolle konkret vil føre til, at programmet ikke omfattes af den foreslåede ordning, idet den pågældende ikke kan siges at skulle indtage en fremtrædende rolle.

Det er ikke afgørende, om der er tale om optagelse til programmer, der forventes sendt i lokal eller landsdækkende tv/radio. Det er imidlertid en forudsætning, at det pågældende program produceres til udsendelse her i landet. Ordningen vil således ikke omfatte programmer, der optages alene med henblik på udsendelse i udlandet. Ordningen vil endvidere ikke omfatte optagelser til brug for dokumentarfilm mv., der optages alene med henblik på visning i biografen. Det forhold, at et sådant program, der oprindeligt er produceret til udsendelse i udlandet eller til visning i en biograf, efterfølgende måtte blive sendt i dansk tv/radio, bringer ikke programmet ind under ordningen, idet det afgørende er, hvorvidt programmet er produceret til udsendelse her i landet i radio/tv.

3.3. Ud over de ovenfor nævnte radio- og tv-programmer omfatter underretningsordningen endvidere tilfælde, hvor der bringes portrætinterview i et dansk dagblad.

Ved dagblad forstås en avis, som udkommer mindst én gang *ugentligt*, og som henvender sig til en bred kreds af læsere. Et skrift, der eksempelvis retter sig mod bestemte erhvervs- eller faggrupper, vil ikke være omfattet af ordningen. Der skal endvidere være tale om et dagblad, hvis indhold hovedsagelig består af redaktionelt stof (det vil sige ikke annoncer) i form af artikler mv. inden for et bredt emneområde. Det er ikke afgørende, om der er tale om et landsdækkende, regionalt eller lokalt dagblad.

I forhold til portrætinterview vil et længere, personligt interview med gerningsmanden, hvor den pågældende får lejlighed til at udtale sig om sine personlige forhold være omfattet af ordningen. Den pågældende artikel skal således kunne karakteriseres som et egentligt portrætinterview af den dømte. Almindelige artikler som f.eks. har karakter af nyhedshistorier, hvor der alene formidles fakta om den pågældende dømte eller dennes straffesag, samt artikler, hvor der alene bringes kortere udtalelser eller lignende fra gerningsmanden, vil derimod ikke være omfattede.

3.4. Afgrænsningen til tv-/radioprogrammer, hvori den dømte har en fremtrædende rolle, og portrætinterview i dagblade indebærer, at programmer og interviews, hvori den pågældende optræder anonymt, falder uden for ordningen.

Den foreslåede underretningsordning omfatter tilfælde, hvor det pågældende tv- eller radioprogram optages under gerningsmandens afsoning (herunder også udstationering til egen bopæl med fodlænke). Det er i den forbindelse uden betydning, hvornår programmet forventes sendt. Tilsvarende omfatter underretningsordningen tilfælde, hvor et dagbladsinterview laves under gerningsmandens afsoning, og det er således også her uden betydning, hvornår det pågældende portræt rent faktisk bringes.

3.5. Underretningsordningen omfatter alene tv- og radioprogrammer samt portrætinterview, der optages eller laves med myndighedernes viden. Ordningen omfatter således navnlig optagelser eller interview, der finder sted på den relevante institutions område. Tilfælde, hvor den dømte medvirker i optagelsen af et tv- eller radioprogram eller stiller op til et portrætinterview uden for institutionens område, omfattes ligeledes, såfremt kriminalforsorgsområdet har meddelt tilladelse til den dømtes udgang med viden om den pågældendes medvirken i optagelserne eller interviewet. Tilfælde, hvor den dømte deltager i et tv- eller radioprogram eller et portrætinterview, der optages eller laves under udgang eller anden form for ophold uden for institutionen, og som kriminalforsorgsområdet ikke er vidende om i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om udgangstilladelse, vil dermed falde uden for ordningen. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvor en indsat bruger en del af sin sædvanlige weekend-udgang til at medvirke i et tv- eller radioprogram eller et portrætinterview i et dagblad. I sådanne tilfælde vil kriminalforsorgsområdet ikke nødvendigvis være orienteret herom i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om udgangstilladelse.

Der vil, for så vidt angår tilfælde, hvor gerningsmanden optræder med et portrætinterview i dagblade, i øvrigt være en række situationer, hvor kriminalforsorgsområdet ikke vil være bekendt med, at den indsatte under afsoningen har kontakt til en repræsentant for medierne. Dette gælder bl.a. i tilfælde, hvor den indsatte i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 55 om retten til brevveksling eller straffuldbyrdelseslovens § 57 om retten til at føre telefonsamtaler fra institutionen afgiver skriftlige eller mundtlige interview til pressen, uden at kriminalforsorgsområdet har viden herom. Sådanne interview, som foretages fra institutionen uden myndighedernes viden, vil ligeledes falde uden for underretningsordningen.

I medfør af straffuldbyrdelseslovens § 51 har de indsatte ret til at modtage besøg. Det vil ikke nødvendigvis fremgå af en besøgsansøgning fra eksempelvis en freelance journalist på research, at vedkommende vil aflægge besøg i denne egenskab. Det forudsættes imidlertid, at de relevante kriminalforsorgsområder i fornødent omfang gør sig bekendt med, hvilke medier der aflægger besøg på institutionerne, således at der kan ske underretning af en given forurettet i tilfælde omfattet af ordningen. Det bemærkes i den forbindelse, at kriminalforsorgsområdernes mulighed for at begrænse de indsattes ret til at udtale sig til medierne af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen eller for i øvrigt at modvirke en åbenbar krænkelse af retsfølelsen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 59, stk. 2, i forvejen forudsætter, at kriminalforsorgsområdet er bekendt med, at en indsat planlægger at udtale sig til medierne.

3.6. At det pågældende kriminalforsorgsområde er bekendt med, at en indsat modtager besøg fra eksempelvis en journalist vil imidlertid i sig selv næppe være tilstrækkeligt til, at kriminalforsorgsområdet har den forudsatte viden, der kan udløse en underretning af den forurettede. Ordningen forudsætter derfor, at de relevante medier/journalister bidrager med oplysninger, der gør det muligt for kriminalforsorgsområdet at vurdere, om det pågældende program/interview omfattes af ordningen, herunder bl.a. i henseende til programmets/interviewets karakter og afgrænsningen af de omfattede medier. Dette gælder også i tilfælde, hvor den indsatte med kriminalforsorgsområdets viden under udgang skal interviewes mv.

Kriminalforsorgsområderne skal være opmærksomme på, at det forudsættes i lovbemærkningerne, at de relevante institutioner (nu kriminalforsorgsområder) indretter deres sagsoplysning på en sådan måde, at der hverken til medierne eller til vedkommende afsoner videregives oplysninger om, at offeret har anmodet om underretning. Det forudsættes ligeledes, at medierne inden for disse rammer bidrager med oplysninger.

Der fremgår videre af lovbemærkningerne, at det som nævnt ovenfor i en række tilfælde ikke vil være muligt at oplyse offeret om det præcise tidspunkt for offentliggørelse. Dette kan som anført enten skyldes, at en planlagt udsendelse/udgivelse fremrykkes, udskydes, genudsendes eller helt udgår. Underretningen af offeret bør dog, i det omfang det er den underrettende myndighed bekendt, så vidt muligt indeholde oplysninger om det forventede sende- eller udgivelsestidspunkt. Også i denne henseende forudsættes det, at det pågældende medie så vidt muligt bidrager med oplysninger herom.

Det forhold, at medierne forudsættes at bidrage med de oplysninger, der er relevante for, at forurettede kan blive underrettet, indebærer ikke i sig selv nogen indskrænkning i den dømtes adgang til at udtale sig til medierne.

Det forudsættes, at oplysninger kun videregives til forurettede i nødvendigt omfang. Det drejer sig i særdeleshed om oplysningerne om, hvornår og i hvilket medie et program/et portræt forventes bragt. Nærmere indholdsmæssige oplysninger om det pågældende tv-program mv. forventes imidlertid ikke videregivet til den forurettede.

Vedrørende kriminalforsorgens underretning af den forurettede henvises i øvrigt til denne cirkulæreskrivelses pkt. 5.

4. Politiets orientering af kriminalforsorgen om, at der er tale om en underretningssag

Det er politiet, som træffer afgørelse om, hvorvidt den forurettede efter anmodning skal underrettes om den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse mv. og om den dømtes medvirken i optagelserne til et tv- eller radioprogram eller portrætinterview.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 4, kan underretning afslås, hvis væsentlige hensyn til den dømte taler for det. Hvis en indsat over for kriminalforsorgsområdet giver udtryk for, at der kan være risiko for repressalier eller lignende, hvis den forurettede får underretning, skal kriminalforsorgsområdet videregive oplysningen til den politidirektør, som behandler eller har behandlet straffesagen.

I forbindelse med, at politiet sender dommen med fuldbyrdelsesordre til kriminalforsorgen med henblik på afgørelse af afsoningssted (anmeldelse), vil politiet samtidig oplyse, om der skal ske underretning.

Den institution, det områdekontor eller den enhed i direktoratet, der som den første i kriminalforsorgen modtager anmeldelsespapirerne fra politiet, skal være opmærksom på, om der i sagen er noteret oplysning fra politiet om, at den forurettede skal underrettes, og skal i givet fald notere oplysningen i klientsystemets sikkerhedsoversigt under fanen ”Restriktioner i institutionen”. Hvis anmeldelsespapirerne skal videresendes, f. eks. til direktoratet eller til et kriminalforsorgsområde, medsendes politiets oplysning om, at der skal ske underretning.

Hvis den forurettede først beder om underretning på et tidspunkt, hvor den dømte er anmeldt, skal politiet ved særskilt brev underrette det kriminalforsorgsområde, hvor den dømte er placeret, om, at der skal ske underretning. Kriminalforsorgsområdet foretager notat i sikkerhedsoversigten herom.

Hvis kriminalforsorgsområdet modtager meddelelse fra politiet om, at den forurettede ikke længere ønsker underretning, skal kriminalforsorgsområdet ligeledes gøre notat herom.

Det er således vigtigt, at kriminalforsorgsområderne altid gør sig bekendt med indholdet i sikkerhedsoversigten.

I de sager, hvor der skal ske underretning, vil politiet give kriminalforsorgen oplysninger om den forurettedes navn og cpr. nr., således at kriminalforsorgen kan sende underretningen med Digital Post eller alternativt trække aktuelle adresseoplysninger på det tidspunkt, hvor underretningen skal ske, såfremt den pågældende ikke er tilmeldt Digital Post. Det samme gælder i de sager, hvor det er den forurettedes nære pårørende, som skal underrettes.

5. Kriminalforsorgens underretning af den forurettede

Det er kriminalforsorgsområdet, der foretager underretningen af den forurettede, også i tilfælde, hvor det er direktoratet, der har truffet afgørelsen om udgang, prøveløsladelse mv.

Hvis den dømte afvikler sin 1. uledsagede udgang mv. eller medvirker i optagelser til et tv- eller radioprogram eller portrætinterview, inden der er truffet afgørelse om afsoningssted, skal det kriminalforsorgsområde, hvor den dømte er midlertidigt anbragt, sørge for, at der sker underretning.

Underretningen af den forurettede skal som altovervejende hovedregel ske skriftligt.

Da det kun er oplysninger om den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse mv. og eventuelle optræden i medierne, den forurettede skal underrettes om, og ikke eksempelvis, hvilken institution den dømte er anbragt i, må det ikke fremgå af brevet eller kuerten til den forurettede, hvilket kriminalforsorgsområde underretningen kommer fra. Det er derfor vigtigt, at kriminalforsorgsområderne anvender neutralt brevpapir og poststempel i disse sager. Direktoratet har udarbejdet skabeloner til de breve, som kriminalforsorgsområderne skal bruge til at underrette den forurettede. Der er udarbejdet en skabelon for hver situation, hvor det kan være relevant at underrette. I brevhovedet og ved underskriften står blot "Kriminalforsorgen" for ikke at tilkendegive, i hvilket kriminalforsorgsområde den dømte er anbragt.

Såfremt politiet undtagelsesvist skønner, at underretning af den forurettede skal foretages af politiet og ikke af kriminalforsorgen, vil politiet meddele kriminalforsorgen dette i forbindelse med orienteringen om, at der er tale om en sag, hvor der skal ske underretning.

Kriminalforsorgsområderne skal sende underretningen med Digital Post samtidig med, at der skrives udgangspas, løsladelsesresolution mv., eller når optagelserne eller interview til den pågældende program- eller portrætserie starter. Såfremt den pågældende, der skal underrettes, ikke er tilmeldt Digital Post, sendes underretningen med Quickbrev, der er fremme næste hverdag.

I de tilfælde, hvor den indsatte undviger, skal kriminalforsorgsområdet forsøge at underrette den forurettede telefonisk.

Den praktiske fremgangsmåde i disse situationer er, at kriminalforsorgsområdet selv slår forurettedes telefonnummer op ved hjælp af nummeroplysningen/118.dk. Hvis forurettede har hemmeligt telefonnummer, vil politiet kunne være kriminalforsorgsområdet behjælpelig med at slå telefonnummeret op i forbindelse med, at kriminalforsorgsområdet retter henvendelse til politiet i anledning af undvigelsen. Kriminalforsorgsområdet skal desuden straks sende offerunderretningen med Digital Post eller - som nævnt ovenfor - alternativt sende underretningen med Quickbrev, der er fremme næste hverdag.

Ved underretning om medieoptræden bør underretningen af offeret så vidt muligt indeholde oplysninger om det forventede tidspunkt for offentliggørelse, i det omfang det er det underrettende kriminalforsorgsområde bekendt.

Er der tale om optagelse af flere programmer i en programserie eller en serie af artikler, som portrætterer en gerningsmand, vil underretning alene skulle ske én gang (når optagelserne eller interview til den pågældende program- eller portrætserie starter). Er der derimod tale om optagelse af flere forskellige programmer/programserier eller forskellige artikler, der ikke har nogen indbyrdes sammenhæng, forudsættes offeret at blive underrettet om hvert enkelt program/programserie eller artikel/artikelserie (når optagelserne eller interview til hvert enkelt program/programserie eller artikel/artikelserie starter).

Navnlig i de atypiske tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering må antages, at den dømte vil skulle indtage en fremtrædende rolle i et nyhedsindslag i tv eller radio og dermed vil være omfattet af ordningen, vil det i praksis kunne være vanskeligt, hvis ikke umuligt at foretage underretning af offeret, inden programmet sendes. Dette skyldes, at der navnlig ved nyhedsindslag vil kunne ske optagelse med kort varsel, ligesom sådanne indslag vil kunne blive sendt direkte. Tilsvarende vil det i praksis kunne være vanskeligt eller endog umuligt at foretage underretning, inden et portrætinterview bringes i et dagblad, idet dagblade ofte vil operere med korte deadlines. I sådanne situationer forudsættes det, at den relevante myndighed udfolder rimelige bestræbelser på at underrette forurettede, hvilket efter omstændighederne vil kunne ske telefonisk, jf. ovenfor.

6. Den indsattes mulighed for aktindsigt i kriminalforsorgens oplysninger om, at der skal ske underretning

Oplysningen fra politiet om, at den forurettede skal underrettes, indgår i fuldbyrdelsessagen og er således omfattet af forvaltningslovens almindelige regler om aktindsigt for parten (den indsatte). Dette gælder samtlige oplysninger, der indgår i sagen, og dermed også oplysningen om, at der skal ske underretning af den forurettede. Der er ikke hjemmel til generelt at undtage oplysningerne om underretning, uanset at man kan have en generel frygt for, at oplysningen evt. kan fremprovokere eller forstærke et modsætningsforhold mellem gerningsmand og den forurettede.

Hvis der er konkrete grunde til at antage, at der er hensyn, herunder hensynet til beskyttelse af den forurettede, der gør, at aktindsigten skal nægtes, kan dette ske i medfør af forvaltningslovens § 15 b, nr. 1, om begrænsning af aktindsigten, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til bl.a. beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning. Til brug for denne vurdering bør kriminalforsorgsområderne i almindelighed indhente en udtalelse herom fra den politidirektør, der har truffet afgørelse om, at der skal ske underretning.

Hvis der gives aktindsigt i oplysningen om underretning, skal den forurettedes cpr-nr. undtages.

7. Ikrafttræden mv.

Ordningen om underretning om den dømtes første uledsagede udgang, løsladelse og evt. undvigelse mv. trådte i kraft den 1. juli 2011 og finder anvendelse på overtrædelser, der er begået efter den 1. juli 2011.

Ordningen om underretning om den dømtes medvirken i tv- eller radioprogrammer eller i portrætinterview trådte i kraft den 1. juli 2013 og finder anvendelse på tv- og radioprogrammer, der optages efter den 1. juli 2013, og portrætinterview, der gives til danske dagblade efter den 1. juli 2013, jf. ovenfor afsnit 1.

Cirkulæreskrivelsen træder i kraft den 1. oktober 2023. Cirkulæreskrivelse nr. 9050 af 19. januar 2022 vedr. ordningen om underretning af den forurettede om den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse mv. samt om den dømtes medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview bortfalder.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, den 27. september 2023

INA ELIASSEN

/ Mette Kjølby